

A KORSZERŰ KÖNYVTÁRI SZOLGÁLTATÁS MEGTEREMTÉSÉÉRT

A MAI, TECHNIKAILAG IS EGYRE KÉPZETTEBB felhasználók igényeit a könyvtáraknak is figyelembe kell venniük. A könyvtárak a tudáselosztás és az információterjesztés fő bázisaivá váltak. Olyan megoldásokat kell tehát kínálniuk, amelyekkel az egyre növekvő információk mennyiségét kezelni és a mai digitális világban a szolgáltatásaikat bővíteni, saját munkafolyamataik hatékonyságát pedig fokozni tudják.

Az Országos Széchényi Könyvtár több éves, átfogó informatikai fejlesztési programjában, stratégiai terveiben kiemelten szerepel az olvasószolgálati tevékenység korszerűsítése, az informatikai lehetőségek bővítése. Minden évben apró lépésekkel haladunk céljaink megvalósítása felé. *Online-katalógusunk* rekordjai retrospektív módon is folyamatosan gyarapodnak, a *Libinfo* online referenz-szolgáltatás pedig már több esztendeje sikeresen elégíti ki a felhasználók egyre növekvő igényeit.

2004 a korszerű szolgáltatások megteremtésének sorában mérföldkőnek bizonyult. Az Informatikai és Hírközlési tárca támogatásával üzembe helyeztük az Olvasói Professzionális Munkaállomások, röviden: *OPM* rendszerét, amely informatikai szempontból is különlegesnek, egyedinek mondható. Bár csupán 100 darab munkagép (terminál) áll az olvasók rendelkezésére, az egyéni hozzáférési jogosultság, az egyéni, mintegy 150 MB-os tárhely és az egyénileg, szabadon kialakítható felület virtuálisan az összes beiratkozó számára saját számítógép-felhasználást biztosít. A klienseket egy 200 Giga-byte-os fájlserver és egy 6,8 Terrabyte-os tároló szerver szolgálja ki, ami egyben az OSZK épülő digitális könyvtárának tárhelyét is biztosítja. Kiegészítő elemként szkennerek, nyomtatók, digitális fényképezőgép, CD- és DVD-írók csatlakoznak a rendszerhez. A könyvtár látogatói az *OPM* gépeken keresztül olvashatják az állományunkban található off- és online elektronikus dokumentumokat, emellett azonnal megírhatják tanulmányaikat, elkészíthetik dolgozataikat, jegyzetelhetnek olvasmányaikból, hisz szövegszerkesztő-, táblázat és adatbáziskezelő programok is rendelkezésükre állnak. Kép- és weblapszerkesztésre szintén lehetőség nyílik. Az Internet használata teljes körűen biztosított, korlátozások nélkül. Az olvasók által elkészített dokumentumok, kiválasztott képek, digitalizált szövegrészletek – a szerzői jogi előírások figyelembe vételével – adathordozókra (floppy, CD, DVD) átmásolhatók, kinyomtathatók, illetve távoli hozzáféréssel (FTP) is elérhetők. A rendszer különlegessége abban nyilvánul meg, hogy az olvasó egy munkahelyen mindazt a szolgáltatást megkapja (katalógusok, adatbázisok, Internet-források, elektronikus dokumen-

tumok stb.), amelyet más könyvtárakban esetleg csak több munkaállomás használatával érhet el.

Az *OPM* rendszer hamar közkedvelté és népszerűvé vált, a terminálok kihasználtsága 100%-os. Így már gondot jelent – különösen a délutáni órákban, a felvételi és vizsgaidőszakokban – a túlterheltség; az olvasók csak hosszabb várakozás után juthatnak szabad géphez. Természetesen napirenden van a rendszer további bővítése, a zsúfoltság enyhítésére azonban jó megoldásnak bizonyult a vezeték nélküli hálózati rendszer (WiFi = Wireless-Fidelity) 2005-ös kiépítése. A Wi-Fi-t nyilvános helyeken már világszerte használják, könyvtári hasznosítása azonban csak mostanság indult meg. A vezeték nélküli hozzáférési pontok (hot spot) kialakítása már csak azért is vonzó volt számunkra, mert így elkerülhetőek voltak a kábelezéssel járó építési munkálatok. Olvasóink mintegy 5-10 %-a használ rendszeresen könyvtárunkban saját laptop-ot, ez a szám napról napra növekedik. A Wi-Fi rendszer kiépítésével, egyszerű hálózati kártya használatával az intézmény összes olvasó- és közösségi terében egyszerűen, gyorsan, autentikálás (belépőjegy száma és jelszó megadása után) csatlakozhatnak látogatóink az *OPM* rendszerhez és a világhálózathoz, elektronikus szolgáltatásaink körének nagy részét közvetlen kapcsolat útján igénybe vehetik.

További korszerűsítési terveinkben szerepel a dokumentumok helyének, mozgásának, státuszának nyomon követését, biztonságát szolgáló rádiófrekvenciás alapon működő azonosítási rendszer (*RFID*) kiépítése is, lehetővé téve olvasóink számára az elektronikus úton történő dokumentumigénylést, valamint azt, hogy a mikrochippel ellátott olvasói kártyák segítségével az eddig különálló helyeken biztosított különböző szolgáltatásokat egyszerűbben és egységes rendszer keretében vehessék igénybe.

A digitális jövő kihívás számunkra. Gyors reagálásokkal, az igények pontos feltérképezésével, iniciatív hozzáállással, a korszerű megoldásokat folyamatosan kutatva elősegíthetjük és megvalósíthatjuk, hogy az Országos Széchényi Könyvtár nemzeti alapfeladatainak megfelelően a jövő információszolgáltató bázisainak centruma, egyik alappillére legyen. A dokumentumokra épülő könyvtár eszméje mellett a szolgáltatásra orientált könyvtári tevékenység sikerét éppen az ilyen és ehhez hasonló korszerű informatikai fejlesztések alapozhatják meg, amelyekkel az Országos Széchényi Könyvtár immáron – jogosan – büszkélkedhet.

TÓTH FERENC TIBOR fthoth@oszk.hu

HUNNUSOK HISTÓRIÁJA.

§. 1. **A'** HUNNUSOK, A'siából, *Balamber* (v. *BaleMBER*) vezérsége alatt, Krisztus Urunk születése után a' IV. Századbann, nevezetesen 374-dik esztendőbenn, jöttek által a' Tanais vizénn Európába. E' víznek Napnyúgoti partján lakó Nemzetekenn könnyen győzedelmeskedtek: de mikor, errébb jövénn, az Alánusokra akadtak, ezekkel sok tsatázások után is alig bődögülhettek; hanem utóljára tsak ugyan győzedelmeskedvénn rajtok, sokakat közzülök magokhoz vettek, és úgy mentek a' *Gothusokra*.

§. 2. A' *Gothus* Nemzet igen nagy földet fogott el; t. i. a' *Boristhenes* vagy *Dnieper* folyóvíztől fogva, kiterjedt, Dél felé ugyan a' Dunáig, Napnyúgot felé pedig, a' Tiszáig; és így mind az a' föld, a' melyenn most *Havasalfölde*, *Moldva*, *Erdély*, és *Magyar Ország*nak *Erdély* felől való része fekszik a' Tiszáig, a' *Gothusoké* volt: ezenkívül a' *Fekete Tenger* mellett is, az *Eszakra* fekvő *Tartományok*nak egy része.

A 2

Meg-